

gon, *Trieb*. Nagon je namreč v drugačnem razmerju do Drugega, ni toliko njegov talec, kot je želja.

Na čisto filozofskem planu temu premiku pri Deleuzu odgovarja ostra kritika dogmatske podobe misli. Je sploh treba posebej izpostaviti, da je ta še kako prisotna tudi v pedagogiki in v pedagoškem procesu? Dogmatska podoba misli se opira na številne postulate in Deleuze jih našteje kakih osem (samo število ni pomembno), ki tvorijo nekakšen »sistem«: prvi je postulat načela ali *Cogitatio natura universalis* (dobra volja mislečega in dobra narava misli), ki smo ga omenili že zgoraj. Drugi zadeva skladnost spoznanja in vednosti, gre za postulat ideala ali skupnostnega čuta (skupnostni čut kot *concordia facultatum* in zdravi razum kot porazdelitev, ki to skladje zagotavlja). Tretji temelji na modelu ali rekogniciji (rekognicija, razlika in ponavljanje, ki vse zmožnosti pozove, da se izvršijo na objektu, za katerega se predpostavlja, da je istoveten, in možnost zmote, ki iz tega izhaja skozi porazdelitev, ko neka zmožnost pomeša enega svojih objektov z nekim drugim objektom neke druge zmožnosti). Četrty postulat izpostavlja reprezentacijo (ko je razlika podrejena komplementarnim dimenzijam Istega in Podobnega, Analognega in Zoperstavljenega). Peti postulat zadeva problem negativnega ali zmote (ko zmota hkrati izraža vse, kar se lahko slabega zgodi v misli, a kot produkt *zunanjih* mehanizmov). Šesti postulat je logična funkcija ali postulat propozicije (designacija je vzeta kot mesto resnice, smisel pa ni nič drugega kot nevtralizirani dvojniki propozicije oziroma njegova nedefinirana podvojitve). Sedmi postulat je postulat modalitete ali postulat rešitev (problemi so materialno prekopirani po propozicijah ali formalno definirani s svojo možnostjo, da so rešeni), medtem ko je osmi postulat za tukajšnje namene nemara najpomembnejši. Gre za postulat konca ali rezultata, postulat vednosti (podreditev učenja vednosti in podreditev kulture metodi). Bistveno je, da so postulati predpostavke – »postulati nimajo potrebe po tem, da so izrečeni: toliko bolj delujejo v tišini, v tej predpostavki bistva kot v izboru primerov; vsi skupaj tvorijo dogmatsko podobo misli.« (Deleuze, 2011: 268–270)

Prav na postulatih dogmatske podobe misli tudi počiva običajno razumevanje vloge in položaja učitelja. In na tej točki Deleuze tudi vpelje svoje pojmovanje vajeništva:

»Vajenec je po eni strani tisti, ki praktične ali spekulativne probleme postavlja in investira kot take. Učenje je ime, ki ustreza subjektivnim dejanjem, izvršenim v luči objektivnosti problema (Ideja), medtem ko vednost designira zgolj splošnost pojma ali mirno posedovanje pravila rešitev. Slavni poskus v psihologiji opico pripravi do tega, da med raznobarnimi škatlami svojo